

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De potestate Abbatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

& intentio fuisse videtur, ut ad imitationem Ecclesie, quæ perpetuos episcopos constituit, Abbates, & Præpositos nulla temporis circumscriptione coarctarent. *Navar. Comm. 3. de Regularib. n. 3.* Quod verò ad alios præfides, & Superiores attiner, magna varietas cernitur, dum alii temporales, alii perpetui, aliqui sexennales, alii triennales sunt. de quo *V. Suarium ro. 4. l. 2. c. 7. Roderic. to. 1. Q. 16. art. 1.* ubi ex Navarro multas rationes congerit, quibus probetur, expedire, ut Prælati Ordinum religiosorum sint perpetui: nec paucas in contrarium, quod magis expediat triennales esse. Mihi illorum sententia veritati propior esse videtur, qui apud Ordines Mendicantium certo annorum spatium gubernandi munus circumscribunt, quia pauciora incommoda erunt: maioribus verò Prælatibus, qui præter spiritualem curam, bonorum temporalium simul administrationem habent, non esse præfinitendum tempus, ne crebra præsidum mutatio monasteriorum bonis & iuribus obsit, cum non ad eò multi reperiantur, qui simul temporalia, & spiritualia accurate norint. Quanquam si iis virtutibus instructi essent Superiores, quas Ordinum Statuta exigunt, optandum omnibus foret, præesse diu, & perennate, qui semel electus, vel applicatus est: nunc autè, quia rara in terris avis est Prælati humilis, benignus, & perfectus, subditi indignè habentur, & quemlibet nondum euectum sibi fore mitiorem somniant, & exoptant. Equidem si usum attendas, ea quæ nunc apud Mendicantes diminutio potestatis & revolutio viger, communi quadam subditorum approbatione fovetur, & commendatur: nostraque Societas post

unum sæculum universè tandem suscepit deinceps usurpandam.

§. III.

De potestate Abbatis.

Cum potestas & iurisdictio Abbatis partim sit respectu personarum, partim verò rerum, seu bonorum, incipiendo à personis, sciendum est.

II. Abbas solemnem benedictionem, post absolutas Missæ & Vesperarum preces. dare potest populo in ecclesiis ad ipsum pleno iure pertinentibus: non autem publicè per vias, aut castella. *c. Abbates de privileg. in 6.* nisi speciali indulto sit concessum. Dicuntur autem pleno iure subiectæ ecclesie, quæ tam quoad spiritualia, quàm temporalia sunt in cura, & potestate monachorum. *Glo. in V. pleno iure.*

II. Exempti Abbates, qui ius habent deferendi pedum, & mitram, possunt conferre minores Ordines subditis suis, non solum monachis, sed etiam laicis in quos ordinariam ecclesiasticam habent iurisditionem. *c. Quoniam dist. 69. & c. Abbates de privil. in 6.* Sic olim erat, nunc à Conc. Tr. decretum est *Seff. 23. c. 10.* ut in posterum intra fines alicuius diocesis existentibus, licet nullius diocesis, & exempti censeantur, nulli, qui regularis subditus non sit, liceat primam tonsuram, aut minores ordines conferre. An verò sub termino *Regularis subditus.* Novitii contineantur, dubium est. Negat *Barbosa in c. Abbates de privil.* eò quòd strictè loquendo non sint religiosi subditi. Idem notat, Abbatem dispensare posse in interstitiis ordinum, neque tunc examinandum esse ab episcopo, non obstante dis-

Hh 3

positione

positione *Contil. Trid. Henric. l. 16. c. 23. Rodr. 10. 3. p. 23. ar. 2.*

III. Aliis Regularibus, sicut laicis quoque, quamvis episcopo subiectis similiter conferre potest primam tonsuram, & minores ordines, modò literas dimissorias speciales, & cōsensum episcopi attulerint. *Dico Speciales* quia generalis episcoporum consensus non censetur sufficere. *Ita Congregatio Cardinalium.* Pro Sacramento Confirmationis nullam habet ordinariā potestatem, quicquid olim nonnulli dixerint. *Nam Greg. XIII. aliter declaravit. V. Card. Lugo l. 1. Resp. Moral. Sect. 2. Dub. 7.*

IV. Dubium est, an Cistercienses Abbates hodieque potestatem habeant, monachis suis conferendi ordinem Diaconatus, & Subdiaconatus. Accepisse constat privilegium ab *Innoc. VIII. Anno Christi 1489.* eoq; cōstāter usos esse De præsenti tempore laboramus. *Nam Conc. Trid. S. 23. c. 8. & 12. Item Sixtus V. & Pius IV. omninò revocasse videntur, dum volunt omnes, & singulos à solis episcopis ordinari, damnansque privilegia contraria. Dicendum igitur hoc tempore non esse permissum prædictis Abbatibus, ut fratribus suis conferant ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus. Si qui tamen adhuc faciunt, vel per ignorantiam, vel per nunquam intercisam consuetudinem, in locis, ubi *Co. Tr. Decreta* non recipiuntur, excusandi erunt. *Navar. Consl. 14. de privileg. Roderic. l. pag. 88. Caramuel tamen in Comm. Reg. S. Bened. n. 1626. asserit, privilegium illud Cisterc. quinque Abbatibus concessum hodieque in praxi esse, ac perennare.**

V. Abbas absolvere potest monachos suos ab omnibus peccatis, & censuris, nisi alteri ipso iure reserventur. *c. Nuper. 29. de*

sent. excom. Glo. in c. si quis monachus D. 90. Similem potestatem alii etiam Superiores, & Prælati, quamvis Abbates non sint, habere videntur. Certè ad plenam gubernationem illis necessaria est. *V. Roder. Par. 1. Q. 20. ubi art. 29. docet monachum si Abbas per censuram aliquam impeditus sit, à reservatis casibus, ab episcopo absolvi posse, exceptis casibus, pro quibus speciale exemptione Abbas habet. Item art. 30. Si iniuste negetur licentia, confitendi alteri peccatum reservatum, posse subditum in casu necessitatis V g. ut communicet, ut evitet scandalum, alteri confiteri non reservata, cum voluntate suo tempore confitendi ea, quæ reservata sunt. Alii verò, quos ibi refutat, cum contritione absque ullâ confessione ad sacram communionem admittunt. V. *Suar. IV. l. 2. c. 15.**

VI. De votis Monachorum sibi subditorum ante ingressum factis dispensare potest: illa verò, quæ post ingressum fiunt, irritare, quia ut *c. Monacho 20. q. 4.* dicitur, non licet cuiquam regulari votum vovere sine consensu Abbatis sui, si autem voverit, tollendum erit. *Tuschus Concl. 16. Angelica nu. 15. Less. c. 40. D. 13.* Quomodo vota omnia per professionem religiosam extinguantur, aut in ipsam professionem commutentur, diximus *Tit. XV. §. 4.* Solut etiam Monachos, & liberat ab irregularitate contracta propter Ordines susceptos in excommunicatione, si intervenit ignorantia, vel oblivio *c. Sicut tuis. de Simo. c. Cum ecclesiar. de off. Ord.* Quod intellige, si ante ingressum, sive post illum irregularitas contracta sit. *Mofcon. pag. 261.*

VII. Permittere potest, ut religiosus sibi sub-

bi subiectus ad aliud monasterium transeat. *c. ult. 20. g. 4.* Item dispensare in Regula, ut in cellula separata habitet. Causa poterit esse vel infirmitas, vel diuturna, & probata inter alios conversatio: senectus denique, cui remissio, & quies debetur. Dispensat etiam, ut duo Monachi possint esse penes se ad utilitatem, & commoditatem suam. In his autem, quia medium attingere difficile, proclive autem ad dextram, vel sinistram exorbitando desistere, *S. Bernardi* attendenda doctrina est. Arbitror, inquit, sanctas observantias Prælatorum prudentiæ, & fidei creditas, non subditas voluntati. Hinc est, quod idem Legislator (*S. Benedictus*) in his, quæ Abbati dispensanda reliquit, cautè nūquam, ut memini, voluntatem, sed aut considerationem, aut dispositionem, aut providentiam, aut certè arbitrium, seu aliquid huiusmodi ponit. Observat *Caramuel* multas virtutes intellectus, & voluntatis à *S. Bern.* enumerari, ut nudam Antistitis voluntatem excludat. Eæ sunt prudentiæ regina virtutum omnium practicarum. Fides, seu conscientia, & opinio prudens, seu probabilis. Dispositio, quæ requirit bonum ordinem rerum agenda- rum. Providentia, quæ media ad finem prædestinat. Denique arbitrium, id est, deliberatum iudicium *V. Caramuel. scholion S. Bern. in Reg. S. Benedicti pag. 73.*

IX. Ex subditis, quem idoneum iudicat, cum episcopi auctoritate, & populi consensu ecclesiæ parochiali præficere potest, ut in *Conc. Ilerdensi c. 3. & Tarracon. c. 11.* statutum est, & Gratianus refert in *c. Cum pro utilitate 16. Q. 1.*

X. Paramenta sacra, vestes sacerdotales, cruces, & similia, in quibus chrisma

non adhibetur, ad ecclesiarum suarum necessitatem, imò aliarum quoque benedicere potest. *Glo. in c. Abbates V. Tonsuram.* Vbi notandus *Dalneri* error, qui *c. 10. nu. 33.* affirmat, Abbates consecrare posse calices & patenas. Nam *Congregatio Cardinalium* in *Sess. 23. c. 10.* manifestè excipit illa, in quibus unctio requiritur, inter quæ calices, & patenas esse nemo ignorat. *Piascius pag. 72.* etiam Corporalia excipit. Unde colligitur peculiare privilegium esse quod Religiosi Mendicantes Corporalia benedicunt, de quo *V. Roderic. 10. 1. Q. 19. ar. 2. Compend. Privil. Soc. Iesu. Layman in Q. Q. Regular. n. 217.* ex diuturna, & non improbata consuetudine fieri putat. De ecclesia polluta an benedici possit ab Abbatibus, & Prælatibus regularibus, quærit *Rodericus To. 1. Q. 19. a. 6.* & respondet, benedicere illos solenniter posse ecclesiam propriam, cæmeterium, & Oratoria, modò ab episcopo aqua benedicta sit. Illo autem absente per duas diastas seu 14. leuca supplere posse (x indulto *Leonis X.* & aquam ipse benedicere. Altaria & calices communiter non consecrantur, ut diximus, ab Abbatibus, speciali privilegio tamen concessum dicitur ab *Innoc VIII. Generali*, & quatuor præcipuis Abbatibus Ordinis Cisterciensis. *Par. de potest. 1. p. 2. alleg. 27. nu. 36.* Hodie eodem privilegio in locis remotissimis Indiarum utuntur PP. Societatis Iesu, & alii quidam. *V. Rod. 1. pag. 159. Suar. 4. de Relig. pag. 175. Caram. in Com. Reg. S. Bened. n. 1567.* tradit privilegio Cisterciensibus concessio quo Innocentiam, omnes Abbates hodie frui, qui utuntur pontificalibus insignibus. Addit, etiam campanas benedicere posse.

§. IV. De